

DE KOPSE KANT VAN NIJMEGEN

In de Nederlandse onderwijswereld was 'de Kopse Hof' in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw een begrip: deze 'Akademie voor Educatieve Arbeid' in Nijmegen gold als een uiterst links bolwerk, beheerst door (neo)marxisten en radicale feministes. De leerlingen van de hogere beroepsopleiding bepaalden, zo heette het, zelf de inhoud van hun onderwijs; echt lesgegeven werd er nauwelijks, tentamens werden er niet afgenomen. Desondanks leverde de opleiding tal van goede sociotherapeuten af, die zich onderscheidten door het gebruik van creatieve technieken – van tekenen en schilderen tot zang en dans – om jongeren

die op de een of andere wijze uit het gareel waren geraakt weer op het goede spoor te krijgen.

Klopt de beeldvorming over deze opleiding wel? In *De Kopse kant van Nijmegen*, op uitnodiging geschreven bij gelegenheid van het feit dat 'de Kopse Hof' vijftig jaar geleden, om precies te zijn in 1956, van start ging, stelt historicus Cees Willemsen onder meer deze vraag. Maar hij begint zijn relaas bij de oprichting van de opleiding. 'De Kopse Hof' was oorspronkelijk een vrucht van de verzuiling: opgericht door het Katholiek Vrouwelijk Jeugdwerk, voor leiders en leidsters op het gebied van de jeugdvorming. De opleiding was enerzijds een antwoord op de problematiek van het onmaatschappelijk gedrag van de 'losgeslagen' naoorlogse jeugd, anderzijds op het bestaan van een vergelijkbare, 'neutrale' school in Amersfoort. Was 'de Kopse Hof' aanvankelijk inderdaad een zeer 'Roomse' instelling (tekenend is dat bij de officiële opening de bisschop van 's-Hertogenbosch, monseigneur Bekkers, namens het episcopaat aanwezig was), de instelling ging al snel een eigen koers varen. Onder invloed van katholieke pedagogen en psychologen als N. Perquin S.J., Han Fortmann en H. Dresen-Coenders verschoven de nadruk van het katholieke karakter naar de professionaliteit van de opleiding. Dat werd de opmaat voor de veel ingrijpendere hervormingen die 'de Kopse Hof' vanaf het einde van de jaren zestig doormaakte. Inmiddels bestaat 'de Kopse Hof' niet meer als onafhankelijke organisatie: door fusies, het gevolg van de steeds toenemende schaalvergroting in het Nederlandse hoger onderwijs, is 'de Kopse Hof' op-

gegaan in de Hogeschool Arnhem Nijmegen.

In zijn informatieve boek – deels gebaseerd op archiefonderzoek, deels op talrijke gesprekken met directbetrokkenen – schetst Willemsen op heldere wijze de geschiedenis van 'de Kopse Hof'. De vele foto's die hij heeft opgenomen vertellen zijn verhaal op hun eigen manier na: zij tonen keurige katholieke meisjes, daarna langharige activisten met weelderige baarden, en vervolgens postmoderne jongeren die hun eigen individuele mode (denken te) bepalen. Dit alles maakt *De Kopse kant van Nijmegen* tot een mooie bijdrage aan de geschiedenis van de katholieke zuil, en een interessante casestudy van de snelle ontzuiling van een onderwijsinstelling.

□ Herman Smissen

Cees Willemsen, *De Kopse kant van Nijmegen. Vijftig jaar Akademie voor Educatieve Arbeid*, Valkhof Pers, Nijmegen, 2007, 437 blz., 25,00 euro, ISBN 978-90-5625-234-2.